ŠTUBIDU

LETNIK 20 I ŠTEVILKA 2 I OKTOBER 2025

ŠTUBIDU

UVODNIK

Pozdravljeni, dragi bralci. Štubidu je nazaj. S svežo uredniško ekipo, polno novih idej, upamo, da vam bomo uspeli polepšati študijske dni v Ljubljani. V svojih vrstah pozdravljamo tudi bruce, ki v tem trenutku tako kot pričujoča številka revije spoznavajo utrinke študija in predvsem razmišljanj strokovnih in velikokrat tudi kreativnih domislic kolegov študentov, ki soustvarjajo našo priljubljeno oddelčno revijo.

Popoletna številka Štubiduja prinaša razmišljanja o cenzuri, poročila iz Bralnega kluba, ki bo še naprej združeval bralce na našem oddelku. Na oddelku se študenti večinoma srečujemo s teorijo, odpravimo pa se tudi na prakso. V uredništvo je prispel študentski utrinek s prakse, poleg njega pa še zelo zanimiva dilema, težava vestnega bralca, ki se je za pomoč obrnil na nas. V uredništvu smo zagnali tudi prav posebno akcijo, in sicer ocenjujemo kvaliteto vseh oddelčnih knjižnic na naši fakulteti. Katera se bo odrezala najbolje? No, za končni rezultat bo potrebno spremljati prihodnje številke. Za slovo poletju in spodbudo za čimbolj zagnano študijsko delo pa smo vam pripravili tudi rubriko knjižničarskih potovanj, kjer upamo, da boste našli predloge za potovanje, ki si ga boste po opravljenih izpitih privoščili. Pričujoča številka prinaša tudi predstavitev Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne. Za lažji prehod med poletnim odklopom in novim študijskim letom smo pripravili tudi bibliotekarsko križanko, ob kateri boste ogreli svoje sive celice za nove študijske izzive.

Sekcija študentov bibliotekarstva vam želimo uspešno študijsko leto!

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

UNIVERZA V LJUBLJANI FF Filozofska fakulteta
Študentski svet Filozofske fakultete

UNIVERZA V LJUBLJANI FF Filozofska fakulteta

KAZALO

Sporočilo uredništva.....4
NUK, D-font in cenzura 5
Bralni klub z avtorico Liu Zakrajšek 9
Bralni klub v sezoni 2024/2025 11
Utrinki s študijske prakse 13
Referenčne storitve uredništva 15
Knjižničarska potovanja 17
Pot slovenske knjige za slepe 20
Bibliotekarska križanka 22
Biblioskop 24

KOLOFON

ŠTUBIDU - revija študentov bibliotekarstva

Letnik 20, številka 2, oktober 2025 (štud. leto 2025/2026)
Izdaja Sekcija študentov bibliotekarstva pri ZBDS
Kontakt: stubidu@zbds-zveza.si in urednistvostubidu@gmail.com
ISSN 2820-4530
Glavna urednica: Pia Utenkar
Uredniški odbor: Hana Brilly, Klara Fröbe in Pia Utenkar
Avtorji prispevkov: Hana Brilly, Klara Fröbe, Pia Utenkar in Maja Sepaher
Jezikovni pregled: Maša Fröbe, Monika Brilly, Ana Kovačič, Tinkara Cuznar
Oblikovanje in prelom: Pia Utenkar
Avtorica grafik biblioskopa: Tea Bobnar
Avtorica naslovne slike: Lucy Ann Curhalek
Tisk: birografika BORI d.o.o
Naklada: 120 izvodov
Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov na kateremkoli mediju je dovoljen s predhodnim dovoljenjem izdajatelja in navedbo vira.

SPOROČILO UREDNIŠTVA

Uredništvo revije Štubidu vam sporoča, da se v naslednjih mesecih obeta veliko ocenjevanje posameznih knjižnic Osrednje humanistične knjižnice na Filozofski fakulteti. Po izjemno objektivnih in znanstvenih kriterijih bo ekipa terenskih poročevalcev obiskala, predstavila in ocenila vsako izmed 18 oddelčnih knjižnic. Ocenjevalo se bo dostopnost, poravnanost gradiva, vtis uporabnikov, estetskost in nek "je ne sais quoi*". Da bo ocenjevanje čim bolj objektivno in ponovljivo pa smo sestavili tudi skrivno formulo, ki pa naj za enkrat še ostane poslovna skrivnost. Z navdušenjem lahko pričakujete naslednjo izdajo Štubiduja in nas tudi na terenu budno spremljajte.

Uredništvo Štubiduja

"je ne sais quoi" - nekaj kar nečemu daje čar. Torej bo eden od kriterijev tudi, čar knjižnice.

Poročilo in razmišljanje NUK, D-FOND IN CENZURA

D-font v NUK-u

Piše: Pia Utenkar

"Libraries were full of ideas - perhaps the most dangerous and powerful of all weapons."
Citat, ki ga je izrekla junakinja knjižne serije Stekleni prestol, avtorice Sarah J. Maas, še kako drži. Ravno zato so se vladarji skozi celotno zgodovino bali izobražencev in knjig. Tako pa se je razvila tudi cenzura.
V okviru predmeta Izgradnja knjižničnih zbirk smo se študentje tretjih letnikov 13. 3. 2025 odpravili v NUK, kjer nam je mag. Helena Janežič predstavila zbirko gradiva Slovencev v zamejstvu, pojasnila skrivnosti D-fonda, problematičnost cenzure in kako se je popolnemu izbrisu tega gradiva ta zbirka izognila.
V našem etičnem kodeksu slovenskih knjižničarjev piše, da se knjižničarji upiramo kakršnimkoli poskusom cenzure. A ti upori so se dogajali tudi pred nastankom našega etičnega kodeksa. Eden od takšnih uporov je bila tudi vzpostavitev tako imenovanih D-fondov. D-fond je okrajšava za direktorjev fond, dostop do njega je imel le direktor knjižnice oz. le izbrani zaposleni. V nekdanji Jugoslaviji se knjige niso le umikale s knjižnih polic, pač pa so se tudi uničevale. D-fondi različnih knjižnic so knjižnično gradivo obvarovali pred to žalostno usodo.
Knjižničarji so se od nekdaj zavedali pomena hrambe različne zgodovinske produkcije, ki bo prihodnjim generacijam še veliko

pomenila. V D-fondu se je znašlo predvsem zaplenjeno in prepovedano gradivo. Gradivo so NUK-u darovali tudi sami Slovenci v zamejstvu, po vojni predvsem politični izgnanci, ki so z določenimi knjižničarji ostali v dobrih odnosih.

V Jugoslaviji uradno ni bilo cenzure, neuradno pa je bila situacija precej drugačna. Uradno je bila prepovedana le peščica knjig. Veliko več pa je bilo neformalnih prepovedi, ki so jih morali upoštevati knjižničarji. Od njih se je to tudi pričakovalo. Zaradi strahu pred režimom so s polic raje umaknili kakšno knjigo več. Prepovedano je bilo kakršnokoli omenjanje ali problematiziranje povojnih pobojev domobrancev, prepovedana je bila kakršnakoli ideja o samostojni Sloveniji, kritike režimov, katerikoli izseljenski avtor. Prinašanje knjig, ki so izšle izven Jugoslavije, v Jugoslavijo je bilo izredno tvegano. Zelo znan primer je tudi aretacija Draga Jančarja, ki ga je nekdo prijavil zaradi posedovanja emigrantske literature. Jančar je zato moral v zapor, kjer je odsedel eno leto. Jančar je bil sicer tudi javno kritičen do političnega sistema. Tudi Edvard Kocbek je bil zelo nadzorovan, saj je kot član OF leta 1975 javno obsodil povojne pomore. Nadzor nad njim so vršili vse do njegove smrti, celo ob smrtni postelji je bil ob njem obveščevalec, ki je takoj poročal o njegovi smrti.

Eden od prepovedanih avtorjev je bil tudi France Balantič, ki je zgorel v domobranski postojanki, potem ko se je iz OF priključil domobrancem Njegove pesmi so ostale, za njihov izid pa je poskrbel še eden od prepovedanih avtorjev, Tine Debeljak. Leta 1966 se Mladinska knjiga odloči izdati eno od Balantičevih pesniških zbirk. Zbirko so natisnili in po tisku je prepovedana. Takrat je bil za obvezni izvod zadolžen tiskar, ki je rešil šest izvodov in jih poslal v NUK. Skoraj celotna naklada pa je pristala v razrezu v Vevčah.

Večino D-fonda v NUK-u sestavlja produkcija zamejskih in izseljenskih Slovencev, katerih dosežke NUK spremlja še danes, in gradivo po dolžnosti zbiranja slovenike poskuša tudi pridobiti.

To je zelo težka naloga, saj je težko slediti mlajšim generacijam v tujini. NUK-u pomagajo tudi razna društva Slovencev po svetu, ki se trudijo ohranjati kulturo in jezik. Dandanes cenzura še vedno obstaja. V veliko manjši meri obstaja uradna, veliko več pa je neuradne oz. samocenzure. Ali imajo vse knjižnice v svojem fondu tudi gradivo s kontroverzno, družbeno nezaželjeno vsebino? Ali knjižnice nabavljajo le to, kar si željo uporabniki? Ali uporabniki težijo po umiku določenega gradiva in kako se na to odzovejo knjižnice? To so vprašanja, ki se mi porajajo v današnjem času. Kot študentka, ki kar nekaj časa preživi na družbenih omrežjih, sem marsikdaj zasledila poskuse cenzure, ki se dogajajo. Npr. zbirka Harry Potter naj bi bila neprimerna zaradi spodbujanja črne magije, prav tako pa naj bi bila neprimerna zaradi kontroverznosti avtorice J. K. Rowling. Kljub temu da sama ne podpiram Rowlingove, se mi zdi cenzura nad njenim delom, predvsem nad mladinsko čarovniško serijo pretirana. Nekaj časa nazaj me je presenetilo že, da so se začele pojavljati ideje o neprimernosti risanke Tom in Jerry, kjer maček Tom želi ujeti spretnega in iznajdljivega miška Jerryja. Starši so risanko označili za nasilno, saj večkrat prikaže, kako se Tom, v svojih poskusih ujeti miška, močno poškoduje. Ampak mačke imajo devet življenj, zato se seveda vsakič znova po poškodbi tudi postavi nazaj na tace. Še bolj kot risanka pa me je presenetila kontroverznost slikanice Mavrična ribica, ki sedaj ne promovira deljenja stvari in prijaznosti do drugih, kar je sporočilo, ki sem ga iz zgodbe v zgodnjem otroštvu sprejela sama. Danes naj bi slikanica sporočala, da se moramo zato, da dobimo prijatelje, spreminjati in ne biti to, kar smo. Nekaj let nazaj je nastal tudi škandal v zvezi z novimi izdajami del Roalda Dahla, v katerih so izpustili vse žaljive besede, kot je npr. črnuh za temnopolte like.

Zdi se mi, da smo danes kot družba postali preobčutljivi na takšne »malenkostne dileme«. Iz vseh knjig, zgodb, pravljic, romanov lahko izvemo, se naučimo več stvari, razumevanje

teh je vedno prepuščeno različnim osebnim interpretacijam. Tudi knjige, ki promovirajo »napačna« sporočila, je potrebno brati in se na primeru mavrične ribice in Roalda Dahla npr. ustrezno pogovoriti. Če »neprimernim« zgodbam in besedam dodamo kontekst, pridobimo popolnoma novo, če želite »ustreznejše« sporočilo.

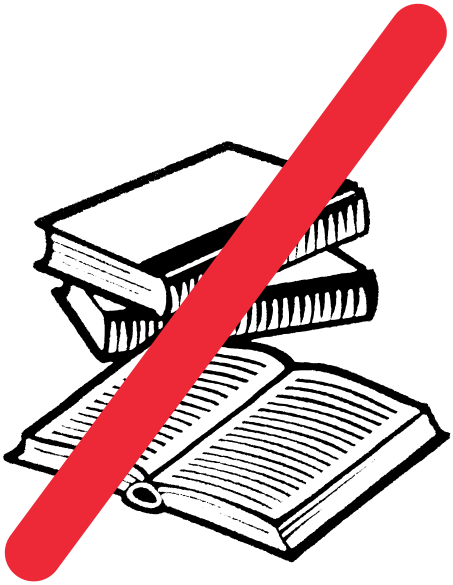

Poročilo

BRALNI KLUB Z AVTORICO LIU ZAKRAJŠEK

Bralni klub z Liu Zakrajšek

Piše: Pia Utenkar

Naše zadnje srečanje bralnega kluba, 31.3.2025, je bilo prav posebno, saj se nam je pridružila avtorica romana, ki smo ga prebrali. Roman Liu Zakrajšek, Zajtrk prvakinj ni zgolj roman, ki predstavlja študentsko problematiko, ko poleg študijskih obveznosti pridejo tudi obveznosti študentskega dela, ki je zaradi stroškov življenja v Ljubljani, za marsikoga nuja. To je predvsem roman o odnosih. Kjer neimenovana protagonistka, dvopredmetna študentka Filozofske fakultete, take, ki ima šest nadstropij, ob študiju dela še tri študentska dela, hkrati pa je tudi sostanovalka. poleg vseh teh skrbi, pa jo skrbi tudi za njeno družino, saj njena mlajša sestra trpi za depresijo.

V protagonistki se zagotovo vsaj deloma najde vsak. To, da je brezimna in brez neke razvite notranjosti pa nam omogoča, da se bolj posvetimo razumevanju ostalih likov v zgodbi.

Sostanovalka Pia, ki želi popolno stanovanje, čisto in tiho. Včasih je s tem že kar malo tečna. A je tudi oseba, ki skrbi za plačilo najemnin, komunikacijo z najemodajalko Natašo. Na začetku jo vidimo kot antagonistko, vendar to ni. Nasprotno pa Natašo vidimo, kot pozitiven lik, a se izkaže, da so bila naša mnenja napačna. Potem imamo sostanovalko Vesno, ki je spontana in nepredvidljiva oseba.

Nastopajo še trije protagonistkini šefi, njeni sodelavci, rivalski kolega Val, s katerim skupaj obiskujeta seminar kreativnega pisanja, ter profesor Marinšek, ki seminar izvaja.
V romanu so vse stvari stvar interpretacije, kar je bila zavestna odločitev in želja mlade avtorice, ki je naša opažanja in interpretacije z veseljem poslušala. Ko smo jo vprašali, s čim se je med pisanjem največ ukvarjala, nam je odgovorila, da zagotovo z odnosi in samim sestavljanjem oseb, bila je v tesni navezi z urednico romana, ki ji je pri tem tudi pomagala.
Roman je po naši oceni odličen, s preprostim jezikom, duhom Ljubljane in študentsko problematiko: drage najemnine, izkoriščevalska študentska dela, težave s kolegi, iskanje sebe. Roman te s kratkimi poglavji in jezikom, drži in drži v sebi, knjige ali bralnika pa kar ne moreš izpustiti iz rok.
Liu se je z nami z veseljem pogovorila in prisluhnila našim domnevam, videnjem romana. Z veseljem nam je odgovarjala na vprašanja, ki so se kar vrstila. Od

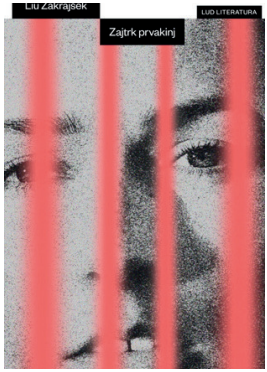

Naslovnica knjige Zajtrk prvakinj

tega, s čim se je največ ukvarjala pa do tega, zakaj so kot izkoriščevalke predstavljene večinoma ženske. Pogovor z avtorico je bil simpatičen, družbeno kritičen pa vendar izjemen.
Za konec pa vam roman priporočam v branje!!

Poročilo BRALNI KLUB V SEZONI 2024/2025

Piše: Maja Sepaher

Kaj smo brali?

Tudi v študijskem letu 2024/25 je na Oddelku BINK potekal Bralni klub Sekcije študentov bibliotekarstva. Prebrali smo malo manj knjig kot v prejšnjih letih, a smo se vseeno trikrat zbrali in predebatirali prebrano.

Bralno sezono smo otvorili z branjem fantazijskega romana *Veščec: Zadnja želja* avtorja Andrezeja Sapkowskega. Branje je potekalo med oktobrom in novembrom 2024, nato pa smo se 2. 12. 2025 srečali v oddelčni knjižnici BINK in razpravljali o prebranem.

Če nas *Veščec* ni najbolj navdušil, nam je bil vsekakor bolj všeč roman *Zajtrk prvakinj*, ki smo ga brali malo dlje. Prvotno bi ga morali brati med decembrom in januarjem, a smo branje podaljšali do konca izpitnega obdobja. Tako smo svoje drugo srečanje izvedli po praznični in izpitni norišnici, 31. 3. 2025. Tokrat nismo debatirali sami, pridružila se nam je tudi avtorica knjige Liu Zakrajšek. Ker roman govori o študentskem življenju in problemih, ki jih prinaša s seboj, smo si seveda imeli marsikaj za povedati in predebatirati. Tudi naše dojemanje protagonistke je razvilo zanimivo debato, saj jo je vsak dojemal malo drugače. Zanimivo je bilo slišati tudi avtoričino perspektivo in njene dosedanje izkušnje pri pogovorih z bralci.

Na tej točki je čas hitel naprej s

svetlobno hitrostjo, zato nam je ostalo časa le še za branje ene knjige, tokrat so bile na vrsti *Črtice* avtorice Tine Perić. Le-te smo brali med aprilom in majem, srečanje pa izvedli 2. 6. 2025. Na zadnjem srečanju nas je bilo malo manj kot običajno, a se je kljub temu razvila zanimiva debata.

S *Črticami* smo zaključili bralno sezono študijskega leta 2024/25, vse skupaj smo prebrali tri knjige, ki so si bile med seboj precej različne. Prva je obravnavala fantazijski svet, inspiriran po slovanskih mitoloških bitjih, druga je obravnavala problematiko študentskega življenja, tretja pa izbris, ki se je v Sloveniji zgodil ob razpadu Jugoslavije. Vsekakor smo zahajali v različne vode, nekako pa so bile vse tri knjige zanimive na svoj način in ponujale raznolike iztočnice za debato.

V času, ko pišem tole poročilo, se že začenja novo študijsko leto, prvo knjigo, ki bo na tapeti za branje med oktobrom in novembrom 2025, smo že izbrali. Tokrat se podajamo med kriminalke, brali bomo namreč roman *Profesor je končno mrtev*.

Utrinek srečanja z avtorico

Vabljeni, da se nam pridružite!

Poročilo UTRINKI S PRAKTIKUMA

Piše: Pia Utenkar

Kot sveže diplomirana bibliotekarka in informatičarka sem se morala lansko leto poleg pisanja zaključne seminarske naloge soočiti tudi s praktično izkušnjo dela v knjižnici, ki je pogoj za uspešen zaključek študija. Prakso sem opravljala v območni enoti Mestne knjižnice Ljubljana, Knjižnici Otona Župančiča.

Prvi dan je bil precej informativen, saj sem se s kolegico in mentorji sprehodila čez celotno knjižnico. S kolegico sva se že prvi dan spopadli z abecediranjem in iskanjem gradiva, ki ni bilo postavljeno na pravo polico oziroma je bilo umaknjeno v skladišče. Vsak izmed zaposlenih je zadolžen za svoj del zbirke, za katerega mora skrbeti, torej ga abecedira, ravna, izloča in predlaga za odpis. V času prakse se je vzpostavljala tudi »Knjiga na klik«, nova storitev, pri kateri knjižničarji na podlagi spletnega vprašalnika uporabniku pripravijo seznam leposlovnih del, ki bi mu bila morda všeč.

Drugi dan sva s kolegico pripravili in uredili izpostavitev gradiva na tematiko zdravega življenjskega sloga. Pripravili sva tudi plakat in seznam gradiva, ki je vključen v izpostavitev. Tematike gradiva so bile raznovrstne, a vse povezane z zdravjem. Precej gradiva je bilo povezanega s športom, prehrano in tudi psihičnim zdravjem, še posebej gradivo o obvladovanju stresa.

Tekom prakse sva s kolegico pripravili še dva bralna seznama, in sicer priporočilni seznam glede na horoskop in »Pet najljubših iz otroštva«, pri čimer sva pripravili seznam z gradivom, ki sva ga radi brali v otroških letih.

Praksa v mestni knjižnici Ljubljana ni zgolj praktične narave, saj v MKL študente na praksi seznanijo z drugimi enotami mestnega območja. Skupaj z ostalimi, predvsem z novo zaposlenimi, smo se študentje na praksi udeležili raznih izobraževanj, predstavitev knjižnične mreže MKL in strokovnih sred. Ena od teh se je

odvijala na Vodnikovi domačiji, med prakso pa smo obiskali še enoto Rog, knjižnice mestnega območja, Knjižnico Prežihovega Voranca na Viču, Knjižnico Bežigrad in Knjižnico Polje. V Bežigradu smo obiskali še Slovansko knjižnico.
V knjižnici sva se s kolegico spoznali tudi z odpisom knjižničnega gradiva, v skladišču sva preverjali, ali je katero gradivo poškodovano do te mere, da bi ga bilo smiselno odpisati.
Tekom prakse smo se študentje udeležili tudi posvetovanja »Knjižnica, srce mesta 2025: knjižnica za zdravje«.
Zadnji dan prakse sem se odpravila na bibliobus. Dan ni potekal brez težav na cesti, saj so bile povsod precejšne gneče. Posledično je bil obisk bibliobusa na prvi postaji krajši, kot bi moral biti. Na avtobusu nas je obiskal simpatični kosmatinec, pasme pomeranec. V spomin, pa tudi v srce, se mi je najbolj zapisal obisk mlajšega dečka, ki je očetu navdušeno razlagal, kako bo v prihodnosti prebral vse knjige, ki jih ponuja bibliobus.
No, gotovo upam, da se dečku želje uresničijo ali pa, da bo ta cilj skušal doseči celo življenje.
Celotna izkušnja prakse v MKL mi je bila super in jo priporočam vsem letošnjim zaključnim letnikom.

Zabavni prispevek

REFERENČNE STORITVE UREDNIŠTVA

Piše: Tetka Cvetka

Pred nekaj časa je na naše uredništvo prišlo pismo, s prošnjo za pomoč. Ker nismo ravno najbolj popularen naslov za vse probleme sveta, nas je pošiljatelj močno presenetil. Navkljub zunanjim pritiskom, smo se odločili pismo in odgovor naše ekspertke nanj tukaj objaviti.

Draga revija Štubidu!
Ne vem na koga naj se obrnem zato pišem vam. Imam problem! Zadnjič sem na recepciji v NUK-u izpadel kot budala, saj sem se absolutno zaljubil v tisto dekle, ki je stalo za pultom. In zdaj mi ta bejba z Nuka ne da miru! Spomnila me je na to, kako izgubljeno tavam od idealov do idealov in kako nimam nikogar, da bi mu pisal pocukrane, ljubezenske komade. Nekaj mi manjka. In ne vem, kako ji je ime in zakaj me bejba z Nuka vika?!
Zakaj tudi jaz ne morem imeti nekoga?! Včasih se švercam na troli, najbrž sem zato grozna oseba … In bejba z Nuka, zakaj me vikaš?
Prosim za pomoč!
Obupani kokos

Dragi Obupani Kokos!
Sonček sije, trava v Tivoliju je zelena, izpitno obdobje se zaključuje in ti si zaljubljen? Ubogi revež! Moram priznati, da absolutno hejtam pocukrane komade, kot je na primer komad Kokosy: Bejba z Nuka. Kljub temu spodbujam tvoje pesniško udejstvovanje. Pisanje pesmi ti lahko pomaga pri analizi in izražanju čustev, če pa te pesmi nato še bereš pred občinstvom pa dobiš še super občutek superiornosti. Torej, postani naš novi Prešeren, idealiziraj (in nadleguj) žensko, s katero nisi nikoli zares govoril, in mogoče bomo čez dvesto let praznovali dan, na katerega boš umrl. Šalo na stran, saj ti zares želim

dan, na katerega boš umrl. Šalo na stran, saj ti zares želim pomagati. Po dolgem premisleku in pregledu tvojih simptomov (švercaš se na troli in hodiš v NUK), sem zaključila, da je tvoj problem veliko večji, kot sem, kot si in kot smo vsi sprva mislili. Žal nam v pismu nisi zaupal svojega horoskopa (moj prijatelj Peter dela v HR za veliko firmo in mi je prejšnji teden povedal, da pri pregledovanju prijav na delovna mesta najprej preverijo horoskop potencialnega zaposlenega in njegovo ujemanje, ter da takoj zavržejo CV-je kjer tega podatka ni). Tvoj horoskop bi mi namreč omogočil globji vpogled v tvojo psiho. Lahko pa kombiniraš moj (nepopoln) nasvet z horoskopom, objavljenim v tej reviji, za boljše rezultate.
Torej: nujno rabiš hobi. Jaz bi priporočala vrtnarjenje. Ali kvačkanje. Ali branje knjig. Tako imaš dodaten izgovor, da večkrat obiščeš knjižnice. Potrebuješ nekaj, kar bo zapolnilo čas, ki bi ga sicer preživel v melanholičnem samopomilovanju. Hobiji: super! Zamotijo te, da ne razmišljaš preveč o veliki črni luknji, ki se razrašča v tebi. Praviš, da tavaš med ideali. Sinko moj, v današnjem svetu ni več idealov. Sprijazniti se moraš, da boš nekoč, tako kot je Tom Lehrer zapisal v svoji pesmi za tretjo svetovno vojno, rekel: So long, Mom / I'm off to drop the bomb / So don't wait up for me. Ideali so umrli in mogoče bomo kmalu tud mi (že v navadni zimi me zebe, kako bo šele mrzlo v jedrski). Zaljubljen ali ne, večino problemov se razreši z sprehodom, celo nočjo trdnega spanca, nekaj kozarci vode in velikim obrokom (v poljubnem vrstnem redu). In pa s terapijo. (Dokler ena vožnja stane 1,30 evra čisto podpiram švercanje.) Čim več uspehov ti v tem življenju želi
tetka Cvetka

Poročilo KNJIŽNIČARSKEGA POTOVANJA - IRSKA IN FRANCIJA

"The old library" na Kolidžu svete Trojice Univerze v Dublinu

Pišeta: Hana Brilly in Pia Utenkar

Že več kot 400 let Trinity College (Kolidž svete Trojice) Univerze v Dublinu skrbi za knjižno zbirko "The Old library". Ta univerza je najstarejša na Irskem in izredno pomembno mesto literature. Njihova knjižnica je največja na Irskem in ima pravico do obveznega izvoda gradiva objavljenega v Republiki Irski, prav tako pa ima to pravico za Združeno kraljestvo. V zbirki je več sto tisoč knjig, hkrati pa ima ustanova v lasti še "The book of Kells", star iluminiran rokopis evangelijev iz 9. stoletja v latinščini. Stavba sama je iz 18. stoletja in se nahaja v samem osrčju mesta. Še zmeraj obratuje kot izobraževalna ustanova, kjer se lahko med drugim študira zgodovino, pravo, psihologijo, klasične jezike in veliko drugega, hkrati pa so odprti za obiskovalce. Biser zbirke je "The long hall", dolga soba z vrsto polic in velikansko lebdečo strukturo Zemlje na sredi. Ta potujoča skulptura je delo angleškega umetnika Luka Jermana. Meri 7 metrov v polmer, predvaja pa Nasine posnetke. Ustvarjena je bila 2018 pod imenom Gaia, od 2023 pa visi v knjižnici. Soba sama je dolga 65 metrov, zgrajena z dvignjenim stropom, ob straneh je postavljenih več doprsnih kipov. Trenutno se soočajo s konservatorskimi problemi ter poskusi izboljšanja požarne

varnosti in kontroliranja okolja. Iz polic so iz ogleda umaknili več kot 200 tisoč starih izdaj, med drugim Velikonočno izjavo Irske iz leta 1916 ter harfo iz 15. stoletja. Samo še prve 4 police so polne za prikaz. Vsaka knjiga je očiščena s posebnim sesalcem, izmerjena, elektronsko označena in povezana s kataložnim zapisom, predno jih shranijo v klimatiziran skladiščni prostor. Kasneje pa se bodo vrnile na police knjižnice. Tudi z manjkajočimi knjigami je knjižnica diha jemajoča in vredna obiska.
HANA

Pogled na čitalnico, iz prostorov muzeja, ki se nahaja nad in okoli čitalnice

Na poletnem oddihu v Parizu sem si privoščila tudi ogled Francoske nacionalne knjižnice in pripadajočega muzeja. Prosto dostopna ovalna čitalnica je kljub starosti stavbe zelo razsvetljena. V sredini je velik čitalniški prostor, namenjen študentom, ki pa je ograjen s policami gradiva. Ob sprehajanju med policami, pa zaradi načina njihovega označevanja gradiva, nisem mogla mimo tega, da uporabljajo Deweyjevo decimalno klasifikacijo, to me je malenkost presenetilo, saj sem do sedaj tak način označevanja videla zgolj na raznih učnih gradivih tekom študija bibliotekarstva.
Ker pa sama knjižnica ni tolikšna, da bi zapolnila nekaj ur časa za dva mlada nadobudna

raziskovalca Pariza, sva se s sopotnikom odločila, da obiščeva še muzej, ki deluje pod okriljem knjižnice. Ogled tega je za osebe iz držav EU, ki so mlajše od 25 let popolnoma brezplačen. V muzeju sva se zadržala kakšno uro in pol. Muzej je zelo zanimiv, in v njem je ogromno različnih artefaktov, katerih izvor te gotovo opomni na kolonialno zgodovino Francije. Saj so redke stvari tiste, ki so najdene na ozemlju današnje Francije, ogromno pa je artefaktov, iz Afrike in Azije.

Muzej je res zelo zanimiv, knjižnica pa kar mala paša za bibliotekarske oči. Ob morebitnem raziskovanju Pariza vam ogled obojega res toplo priporočam.

PIA

Stopnišče, ki ločuje prostore čitalnice in kavarne z muzejom.

Predstavitev knjižnice POT SLOVENSKE KNJIGE ZA SLEPE

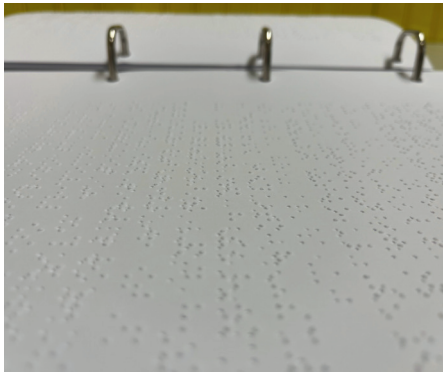
Knjiga v Braillovi pisavi

Piše: Hana Brilly

Le malokdo se vpraša, kako slepi posamezniki berejo, a tudi med njimi obstajajo strastni ljubitelji knjig. Več tisoč slepih in slabovidnih v Sloveniji se v želji po branju, lahko obrne na Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne (KSS), v sklopu Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS). Ob dokazilu se lahko slepi, slabovidni ter osebe z drugimi motnjami branja (na primer disleksijo) vpišejo kot člani knjižnice. S tem se jim odpre dostop do mobilne zvočne knjižnice Blinde, projekt Slovenije, Nemčije in Hrvaške, ki omogoča enostaven dostop do zvočnih knjig knjig preko mobilne aplikacije. Za tiste, ki pa se tega manj radi poslužujejo, knjižnica ponuja zvočne knjige na CD-jih, kasetah ter gradivo v obliki Daisy formata. Zadnje so hitrejše za izdelavo, preprostejše za uporabo ter shranjene na manjših datotekah, prav tako pa lahko zajamejo več ur govora. A je predvajalnik težji za uporabo ter dražji za izdelavo, zaradi česar si le redki izposojajo ta format. Knjige v CD in kasetni obliki so hranjene v mehkih ovitkih. Tako se pošiljajo uporabnikom na dom preko brezplačne poštnine. Roka za vračilo ni, uporabniki sami pošljejo gradivo nazaj, ko si želijo novega. Vsak dan se s prihodom poštnega kombija v knjižnici

zvrstijo kupi ovitkov, ki so potrebni pregleda, predno se postavijo nazaj v izposojo. Nekateri uporabniki poleg starega gradiva pošljejo že sestavljen seznam zahtevanih knjig, medtem ko za druge knjižničar samoiniciativno izposoja gradivo, glede na njihove preference in zgodovino branja. Celoten postopek izposoje deluje na izredno osebnem odnosu, saj se od knjižničarja pričakuje poznavanje uporabnikov. Tako kot leposlovje, se v zvok pretvarja tudi učbenike, ki se jih na prošnje staršev za leto izposodi in pošlje na dom. To vključuje vse predmete, z izjemo tujih jezikov, tako učbenike kot delovne zvezke. Če izbrane izdaje ni, lahko uporabnik priskrbi učbenik, ki se pretvori v zvočno obliko. Pretvorba poteka v studih knjižnice, kjer bralci na glas preberejo izbrane knjige, ki se nato natisnejo na CD-je, oziroma druge formate. oleg zvočnih knjig pa knjižnica ponuja tudi knjige v reliefnem tisku. Te se pošiljajo v kovčkih po dva zvezka naenkrat. Nekaj del je v Brajevem kratkopisu, ki je standardiziran zapis za hitrejše pisanje in branje Braillove pisave, ki pa se v Sloveniji ni nikoli zares razširil in ima le redka starejša dela natisnjena v tej obliki. Veliko več je del v standardni slovenski 6-točkovni brajici. Takšne knjige so izredno dolge, saj v en register pride le nekaj sto strani, na primer Moby Dick Hermana Melvilla v navadnem tisku zavzame okoli 750 strani, v brajici pa 16 registrov. Tisk je obojestranski, izdelan pa je s pomočjo številnih igel, ki jih stroj pritiska v debeli papir. Takšne knjige se tiskajo v Braillovi tiskarni v prostorih ZDSSS-ja. Na stroju BRAILLO 650 SW se iz kolutov papirja režejo natisnjene strani, ki morajo biti kasneje lastnoročno pregledane, preluknjane in dane v registre ter šele nato poslane v knjižnico, kjer jih opremijo z nalepkami. Vse to deluje skupaj, da lahko slepi, slabovidni in osebe z drugimi motnjami branja, vseeno dostopajo do knjig in si lahko širijo svoje literarno obzorje.

BIBLIOTEKARSKA KRIŽANKA

Pripravila: Hana Brilly

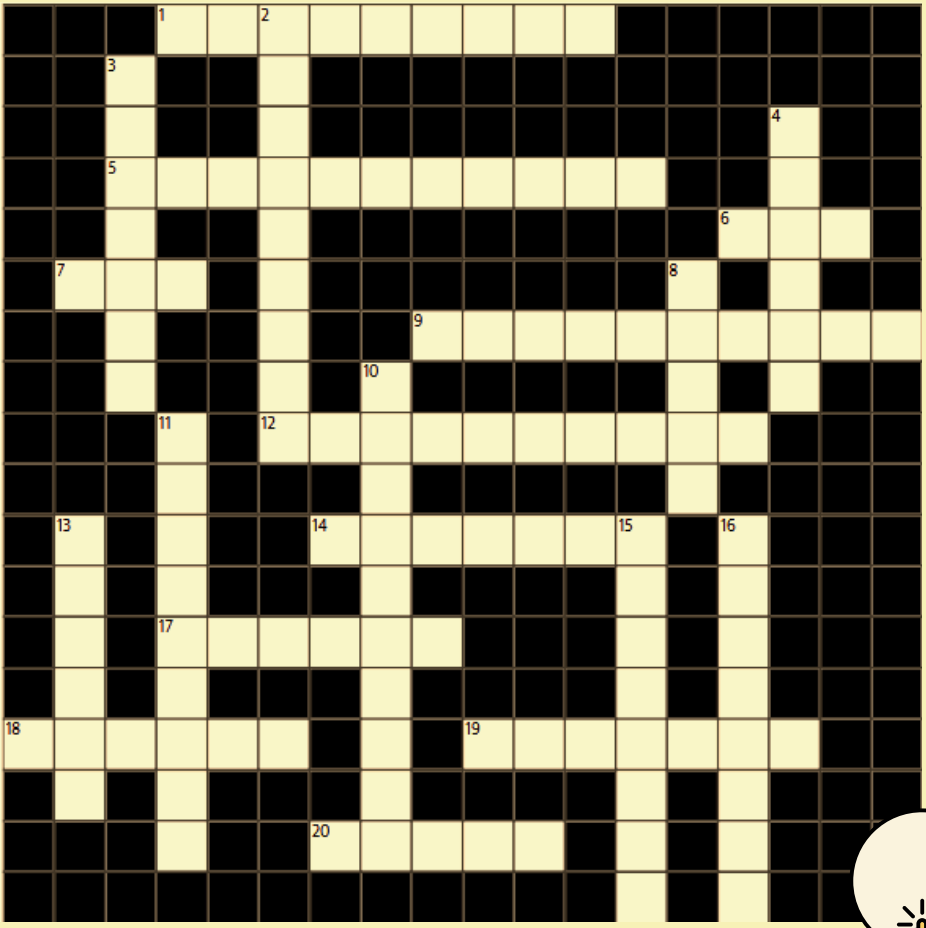

gesla pripravljena s pomočjo Bibliotekarskega terminološkega slovarja (2009)

VODORAVNO

1. neobjavljeno strokovno mnenje o kakovosti kakega dela pred objavo

5. trgovina s starimi, rabljenimi knjigami, predmeti

6. univerzalna decimalna klasifikacija

7. uradni znak z imenom za označevanje lastništva

9. bibliofil

12. vrednotenje

14. hebrejski črkopis, sestavljen iz 22 črk in 5 končnih črk

17. predstavitev dela javnosti

18. serijska publikacija v večjem formatu z informacijami o tekočih dogodkih in splošnih temah

19. sestavek, ki je objavljen v kaki publikaciji in je hkrati odtisnjen kot samostojna publikacija

20. iz celuloznih vlaken izdelana podlaga za pisanje

NAVPIČNO

2. dobesedno podajanje dela drugega besedila, navadno z navedbo vira

3. pisava za slepe z reliefnimi pismenkami

4. edicija

8. mapa spisov o določeni zadevi, osebi

10. naslovna stran

11. sistematično, navadno po abecedi urejen seznam gesel

13. slovar, ki je navadno sestavni del kake publikacije in pojasnjuje v njen uporabljene znane in tuje besede

15. obrat grafične dejavnosti, ki izdeluje publikacije s tiskanjem

16. publikacija na enem, večkrat zgibanem listu

KOZOROG

Študijsko leto začenjaš zelo resno, vsi cilji pa so ti že jasni. Vztrajnost in zagnanost sta študentovi lepi čednosti in zagotavljata uspeh. Ampak vsake toliko pa le skoči s kom na kavo ali v naravo. Zapiske in delo pa pusti doma.

VODNAR

Začetek leta si poln novih inovativnih idej pa iz tebe napravljata super kanditata za pisanje prispevkov za Štubidu. Tudi tutorjem lahko predlagaš kakšen predlog za nov dogodek. Pazi pa, da tvoja inovativnost ne bo zaman.

RIBI

Zvezde ti namenjajo študijsko leto, ki je obarvaon v znamenju prilagajanja tako na študijskem kot na bivanjskem področju, Težko ti bo, a ne obupaj: Štubidu in tutorji so tukaj, da ti pomagajo.

OVEN

začetek študijskega leta boš zelo aktiven, energija pa bo na tvoji strani. Kljub temu pa pazi, počasi se daleč pride, bodi premišljen. Če boš želel vzdrževati začetni tempo pa se odreci kakšni študentski zabavi.

BIK

Začetek leta bo stabilen, a zgolj če bo tvoj "študijski kotiček" postala oddelčna knjižnica, če pa tja privabiš še koga, so odlični rezultati neizbežni. Kava iz K16 in dobra družba bosta rešila marsikatero študijsko zagato.

DVOJČKA

Kot radoveden študent, si pravi za študij bibliotekarstva. Skupinsko delo bo tvoja največja prednost, a pazi na dvopredmetne kolege, ki bodo občasno pozabili na delo. Zapomni si njihov urnik in jih počakaj pred vrati predavalnice.

RAK

S začetkom študijskega leta bi rad še malo počakal. Ampak žal je jesen že prestopila prag. Ustvari si novo rutino, v kolikor je to pri dvopredmetnemu študentu na FF sploh mogoče. V veliko oporo ti bodo kolegi in kava v K16.

LEV

Pripravil boš najbolj inovativno predstavitev seminarja v letniku. A naj te zmaga ne zavede. Občasno moraš biti ti tisti, ki poskrbi za počitek kolegov, ki tako lahko nadoknadijo čas, ki jim ga je vzelo tisto »še eno poglavje«.

DEVICA

Si resen študent, ki ne popušča. Zaradi organizacije in ogromno načrtov si mojster *Bullet journala*. Organizacija je tvoje drugo ime. Malo se sprosti, da te ne bodo zamenjali za kakšnega profesorja.

TEHTNICA

Začetek študija bo izjemen. Spoprijatelji se z Bikom, s katerim bosta dvignila obisk oddelčne knjižnice in tako bo študentka v knjižnici končno lahko zamenjala bonbone, ki so nekoč privabili več sladkosnedih študentov.

ŠKORPIJON

Lani ni bilo tvoje leto, zato pa ti zvezde letos poklanjajo več notranje motivacije, ki te bo porinila v ospredje pri seminarjih. Ne pozabi na prehrano, saj lačen nisi uspšen. Kljub reklami en Snickers iz avtomata v kleti ni dovolj.

STRELEC

V oktobru boš zelo radoveden. Pravzaprav boš prvi, ki bo prebral Štubidu. Tvoji naslednji poletni destinaciji pa bosta Irska in Francija. Križanka bo težek zalogaj, ponovno preveri bibliotekarski terminološki slovar.

E. ZOLA
NANA
USAGES DU MONDE
HOFFMANN
CONTES FANTASTIQUES
HOFFMANN
CONTES FANTASTIQUES
NOUVELLE ÉVA FEMME
EDMOND ROSTAND
LÉON DAUDET
CONTES
APULÉE
L'ANE D'OR
C. GOUNOD
MIREILLE
Rabelais
Œuvres
I
Rabelais
Œuvres
II
1937